ΟΡΚΙΣΤΗΚΑΝ ΟΙ ΝΕΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Τὸ πρωΐ τῆς Πέμπτης στὸ μεγάλος ἀμφιθέατρο τῆς Πανεπιστημιουπόλεως ἔγινε ἡ ὁρκωμοσία τῶν πρωτοετῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπηύθυνε χαιρετισμὸν ὁ πρύτανις κ. Γλαῦκος Γαλανός. Στὴ φωτογραφία οἱ πρωτεύσαντες στὶς εἰσαγωγικὲς ἑκάστου τμήματος τὴν ὥρα ποὺ ἀπαγγέλλουν ὁμαδικὰ τὸν ὅρκο.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

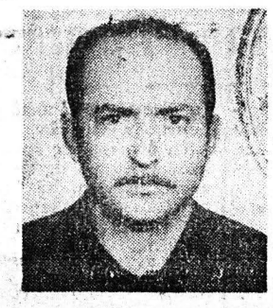

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9ην π.μ. εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν Προφήτου Ἠλίᾳ Γηροκομείου, ἐτήσιον μνημόσυνον, ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ προσφιλοῦς μας συζύγου, πατρός, υἱοῦ, ἀδελφοῦ, θείου καὶ ἀνηψιοῦ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΥ

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του, ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἡ σύζυγος: Νίτσα. Τὰ τέκνα: Γεωργία, Τασία καὶ Στέφανος Μανωλόπουλοι. Οἱ γονεῖς: Στέφανος καὶ Γεωργία Μανωλοπούλου. Οἱ ἀδελφοί: Ἀργυρὼ καὶ Δημήτριος Δρίβας, Παναγιώτα καὶ Νικόλαος Κολλάγγελος, Διονύσιος καὶ Ἀθηνᾶ Μανωλοπούλου, Γεώργιος καὶ Βιβὴ Μανωλοπούλου, Νικόλαος καὶ Ἑλένη Μανωλοπούλου. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ θεῖοι. Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς.

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9.30 π.μ. εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῶν Ἀγγέλων (Α' Νεκροταφεῖον) Πατρῶν, ἐτήσιον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ λατρευτοῦ μας συζύγου, πατέρα, ἀδελφοῦ, πάππου καὶ θείου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΠ. ΔΟΥΒΡΗ

ΕΤΩΝ 61

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς Τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἡ σύζυγος: Χριστίνα. Τὰ τέκνα: Εὐάγγελος καὶ Μαρία Δούβρη, Καλλιόπη Δούβρη, Ἀπόστολος καὶ Ἰωάννα Δούβρη. Οἱ ἀδελφοί. Οἱ ἔγγονοι. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς.

Γραφεῖον Τελετῶν ΚΩΝΣΤ. ΤΣΑΝΤΑΡΛΙΩΤΗ, α) Καλαβρύτων 76 (Ἔναντι ἐργατικῶν κατοικιῶν Ψαροφαΐου), τηλ. 326-842, 326-205, 6) Καλαβρύτων καὶ Φωκέας, τηλ. 324-838, 324-855

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9.30 π.μ. εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Παναγίας Ἀλεξιωτίσσης, 40θήμερον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ λατρευτοῦ μας συζύγου, πατρός, ἀδελφοῦ, πάππου καὶ θείου

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΜΑΡΙΝΗ

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς Τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἡ σύζυγος: Αἰκατερίνη. Τὰ τέκνα: Γεώργιος καὶ Οὐρανία Μαρίνη. Οἱ ἀδελφοί: Ἀλέξανδρος καὶ Μελπομένη, Σωκράτης καὶ Ἐλισάβετ Μαρίνη, Οὐρανία χήρα Ἀνδρίτση, Ἀγλαΐα χήρα Καλπατσόγλου, Ρουμπίνα καὶ Διονύσιος Στεφανᾶτος. Οἱ ἔγγονοι. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς.

Γραφεῖον Τελετῶν ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΙΑΦΑ, Γούναρη 173 & Ἁγίου Δημητρίου, τηλ: 275 - 295. Κάτω Ἀχαΐας 22 - 077

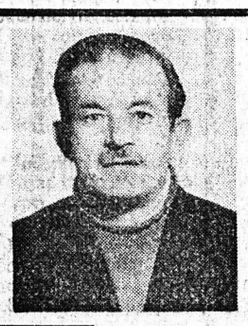

Τελοῦντες αὔριο Κυριακὴ καὶ ὥρα 9η π.μ. στὸν ἱερὸ ναὸ Ἁγίου Μηνᾶ (Β' Δημοτ. Νεκροτ.), ἐτήσιο μνημόσυνο, γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς τοῦ λατρευτοῦ μας συζύγου, πατρός, ἀδελφοῦ, πάππου καὶ θείου

ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ν. ΜΙΣΘΟΥ

ΛΑΧΕΙΟΠΩΛΗ (ΕΤΩΝ 61)

παρακαλοῦμε ὅλους ὅσους τιμοῦν τὴν μνήμην του ὅπως προσέλθουν καὶ προσευχηθοῦν μαζί μας.

Ἡ σύζυγος: Σοφία. Τὰ τέκνα: Νικόλαος καὶ Μαρίκα, Γεώργιος Μισθοῦ, Ἰωάννα καὶ Ἀθανάσιος Σταυρόπουλος. Οἱ ἀδελφοί. Οἱ ἔγγονοι. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς.

Ἰδιαίτερες προσκλήσεις δὲν θὰ σταλοῦν.

Νέον Γραφεῖον Τελετῶν & Μνημοσύνων ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Π. ΜΠΕΤΣΗ, Σολωμοῦ 60 (πλησίον Ἱ. Ν. Ἁγ. Βαρβάρας), τηλ. 330-363. (Διανυκτερεύει)

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴ καὶ ὥραν 9.30 π.μ. ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ζωοδόχου Πηγῆς Περιβόλας ἐτήσιο μνημόσυνο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ προσφιλοῦς μας συζύγου, πατρός, ἀδελφοῦ καὶ πάππου

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

παρακαλοῦμεν τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς Τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἡ σύζυγος. Τὰ τέκνα. Οἱ ἀδελφοί. Οἱ ἔγγονοι. Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς.

Τελοῦντες αὔριο Κυριακὴ καὶ ὥρα 9η π.μ. στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Ἀθανασίου Κρήνης, ἐτήσιο μνημόσυνο γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς τῆς λατρευτῆς μας συζύγου, μητέρας, ἀδελφῆς, μάμμης καὶ θείας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΣ ΑΘ. ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ

παρακαλοῦμε ὅλους ὅσους τιμοῦν τὴν μνήμη της ὅπως προσέλθουν καὶ προσευχηθοῦν μαζί μας.

Ὁ σύζυγος: Ἀθανάσιος. Τὰ τέκνα: Γεώργιος καὶ Ὄλγα, Μιχάλης καὶ Θεώνη, Ἀνδρέας καὶ Ἀρσινόη, Σωτήρης καὶ Κατίνα, Δημήτριος Παπαλεξόπουλοι, Βασιλικὴ καὶ Χρῆστος Δούβρης, Χριστίνα καὶ Γεώργιος Ραγκαβᾶς. Οἱ ἀδελφοί: Θεοδώρα καὶ Νίκος Ἀποστολόπουλος. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ ἔγγονοι. Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς.

Γραφ. Ἱερ. Τελετῶν ΚΩΣΤΑ Ι. ΧΑΡΙΤΑΤΟΥ, Πατρέως 84 - τηλ. 277—006, 275—858 (Ἔναντι παλαιας Νομαρχίας)

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9.30 π.μ. εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίας Φωτεινῆς Πατρῶν 40θήμερον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς λατρευτῆς μας μητέρας, ἀδελφῆς, μάμμης καὶ θείας

ΣΟΥΣΑΝΑΣ χήρας ΘΕΟΔ. ΠΑΧΥΝΤΕΡΙΔΟΥ

ΕΤΩΝ 94

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην της ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς Τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἡ θυγάτηρ: Εὐτυχία χήρα Γεωργίου Ραβασοπούλου. Οἱ ἀδελφοί: Δημήτριος καὶ Κίτσα Δημητριάδη. Οἱ ἔγγονοι. Οἱ δισέγγονοι. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς.

Γραφεῖον Τελετῶν ΚΩΝΣΤ. ΤΣΑΝΤΑΡΛΙΩΤΗ, α) Καλαβρύτων 76 (Ἔναντι ἐργατικῶν κατοικιῶν 205, 6) Καλαβρύτων καὶ Φωκέας, τηλ. 324-838, 324-855

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9.30 π.μ. εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίας Φωτεινῆς Πατρῶν, ἐτήσιον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ λατρευτοῦ μας συζύγου, πατέρα, ἀδελφοῦ, πάππου καὶ θείου

ΑΝΔΡΕΟΥ ΙΩΑΝ ΓΙΑΝΝΙΩΤΗ

ΝΑΥΤΙΚΟΥ

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς Τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Τὰ τέκνα: Χρῆστος καὶ Ἰωάννα, Ἰωάννης καὶ Σία (ἐν Ἀμερικῇ), Δημοσθένης Γιαννιώτη, Ἄγγελος καὶ Μαίρη Χατζηαντωνίου. Οἱ ἀδελφοί: Πηνελόπη χήρα Γιαννιώτη, Ἀντώνιος καὶ Εἰρήνη Ζαχαροπούλου, Χαρίκλεια χήρα Νιφόρου, Κώστας καὶ Γεωργία Κίτσου. Οἱ ἔγγονοι. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς.

Γραφεῖον Τελετῶν ΚΩΝΣΤ. ΤΣ ΑΝΤΑΡΛΙΩΤΗ, α) Καλαβρύτων 76 (Ἔναντι ἐργατικῶν κατοικιῶν Ψαροφαΐου), τηλ. 326-842, 326- τηλ. 324-838, 324-855

Τελοῦντες αὔριο Κυριακὴ καὶ ὥρα 9η π. μ. στὸν Ἱερὸ Ναὸ Κοιμήσεως Θεοτόκου Σαραβαλίου, ἐτήσιο μνημόσυνο γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς τοῦ λατρευτοῦ μας πατρός, ἀδελφοῦ, πάππου καὶ θείου

ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΠΟΣΤ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

παρακαλοῦμε ὅλους ὅσους τιμοῦν τὴν μνήμην του ὅπως προσέλθουν καὶ προσευχηθοῦν μαζί μας.

Τὰ τέκνα: Ἀθανάσιος καὶ Αἰκατερίνη Πετροπούλου, Ἑλένη καὶ Γεώργιος Ζησιμόπουλος, Βασιλικὴ καὶ Νικόλαος Παναγόπουλος. Οἱ ἀδελφοί: Παναγιώτης Πετρόπουλος, Ἀθανασία χήρα Γ. Πετροπούλου, Αἰκατερίνη καὶ Κων)νος Γκολφινόπουλος, Θεοδώρα καὶ Ἀνδρέας Καράμπελας, Ἀνδριάνα χήρα Ἰω. Παπαδοπούλου, Τασία καὶ Σωτήριος Βασιλόπουλος. Οἱ ἔγγονοι. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς.

Ἰδιαίτερες προσκλήσεις δὲν θὰ σταλοῦν.

Νέον Γραφεῖον Τελετῶν καὶ Μνημοσύνων ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Π. ΜΠΕΤΣΗ. Σολωμοῦ 60 (Πλησίον Ἱ. Ν. Ἁγ. Βαρβάρας) τηλ. 330-363

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 8.30 π.μ. εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίου Δημητρίου Ἄρλας Ἀχαΐας 40θήμερον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς προσφιλοῦς μας συζύγου, μητέρας, ἀδελφῆς, θείας καὶ μάμμης

ΠΕΛΑΓΙΑΣ ΑΝΤ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην της, ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς Τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ὁ σύζυγος: Ἀντώνιος. Τὰ τέκνα: Νικόλαος καὶ Χαρίκλεια, Κωνσταντῖνος καὶ Νικολέττα, Δημήτριος καὶ Βαρβάρα, Ἀνδρέας καὶ Ἐλευθερία, Παναγιώτης καὶ Γιώτα, Βασίλειος καὶ Κασσιανὴ Δημητρακόπουλοι, Ἑλένη καὶ Δημήτριος Μπασαρίδου, Σπυριδούλα καὶ Ἀλέκος Ἀράθυμος.

Η ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ Η ΥΓΕΙΑ

«Παραμονεύουν» στὸ πιάτο μας μικρὲς καὶ μεγάλες ἀρρώστειες

Πολλὲς παθήσεις ἔχουν τὴν αἰτία τους σὲ εἴδη διατροφῆς

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ (Ἰδ. Ὑπ.). «Κοινὴ συνείδηση» ἔγινε τὰ τελευταῖα χρόνια — ἰδίως ἀπὸ τότε ποὺ οἱ ἀποκαλύψεις γιὰ τὴν ἔκταση τῆς χημικῆς «νοθείας» πῆραν διεθνεῖς καὶ ἀνησυχαστικὲς διαστάσεις — ὅτι πολλὰ ἀπὸ τὰ εἴδη καθημερινῆς διατροφῆς ἔχουν ὁμεση ἢ ἔμμεση σχέση μὲ διάφορες ἀσθένειες, ἀπὸ τὶς πιὸ ἀνώδυνες καὶ «ἐλαφρὲς» ὡς τὶς πιὸ σοβαρὲς, μὲ χειρότερη ἀπ' ὅλες τὸν καρκίνο. Ἐπὶ πλέον, πολλὰ εἴδη διατροφῆς προκαλοῦν ἀκόμη καὶ ψυχικὲς παθήσεις, ὅπως ἔχουν συμπεράνει Ἀμερικανοὶ ἐπιστήμονες, τῶν ὁποίων οἱ μελέτες καὶ παρατηρήσεις ἔγιναν ἀντικείμενο γενικότερης — ἐπὶ διεθνοῦς ἐπιπέδου — ἔρευνας, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐπιβεβαιωθοῦν τὰ ἀρχικὰ πορίσματα καὶ νὰ γίνουν ἀποδεκτὲς οἱ θεωρίες ποὺ ἀναφέρουν ὅτι ἀκόμη καὶ οἱ πατάτες καὶ οἱ ντομάτες ἢ ὁ καφές, εἶναι δυνατὸν νὰ προκαλέσουν σοβαρὲς σωματικὲς ἢ καὶ ψυχικὲς ἀσθένειες».

Ἡ ἐπιβεβαίωση αὐτὴ ἔχει ἰδιαίτερη σημασία γιατὶ μέχρι πρὶν μερικοὺς μῆνες ἀκόμη, οἱ Βρεταννοὶ καὶ Δυτικοευρωπαῖοι ἐπιστήμονες ἀπέρριπταν — χλευάζοντας μάλιστα — τὰ συμπεράσματα τῶν Ἀμερικανῶν συναδέλφων τους. Ἀλλὰ δυὸ Ἄγγλοι γιατροὶ ἀπὸ τὸ Λίβερπουλ, οἱ δρες Ρόναλντ Φὶνν καὶ Χ. Νιοῦμαν Κόεν, ἦταν οἱ πρῶτοι ποὺ δημοσίευσαν στὸ ἐπιστημονικὸ περιοδικὸ «Λάνσετ» ἄρθρα στὰ ὁποῖα ἀναλύουν τὶς ἔρευνες καὶ μελέτες τους καὶ καταλήγουν ἀνεπιφύλακτα στὸ συμπέρασμα ὅτι πολλὲς σωματικὲς καὶ ψυχικὲς ἀσθένειες προκαλοῦνται ἀπὸ τροφικὲς ἀλλεργίες.

Οἱ δυὸ Ἄγγλοι γιατροὶ ἀναφέρουν ἕξη περιπτώσεις ἀσθενῶν τους, ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ τοὺς θεραπεύσουν μὲ τὶς συνηθισμένες ἰατρικὲς μεθόδους καὶ τὴν κλασσικὴ ἰατρικὴ ἀγωγὴ ποὺ ἐνδείκνυται γιὰ τὶς περιπτώσεις τους. Καὶ οἱ ἕξη αὐτοὶ ἀσθενεῖς εὕρισκαν ἄμεση ἀνακούφιση ὅταν ἀπέφευγαν ὡρισμένες τροφές. Αὐτὸ ὁδήγησε τοὺς δυὸ γιατροὺς σὲ ἐπισταμένη μελέτη τοῦ «φαινομένου» καὶ δὲν ἄργησαν νὰ καθορίσουν μὲ βεβαιότητα τὴ σχέση διατροφῆς — ἀσθένειας.

Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΙΝΑΙ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΠΙΑΤΟ ΜΑΣ

Τὸ ἁλάτι αὐξάνει τὴν πίεση τοῦ αἵματος. Ἡ ζάχαρη ἐπιδεινώνει τὴν κατάσταση τῶν διαβητικῶν. Τὰ λίπη καὶ τὸ βούτυρο φράζουν τὶς ἀρτηρίες ἀνοίγοντας ἔτσι τὸν δρόμο πρὸς τὶς καρδιακὲς προσβολές. Τὸ πλούσιο καὶ ἄφθονο διαιταλόγιο ποὺ ἀποτελεῖ τρόπο ζωῆς τῆς σύγχρονης «καταναλωτικῆς κοινωνίας», εἶναι πλέον ὁριστικὰ καὶ ἀναμφισβήτητα συνδεδεμένο μὲ τὴν αὔξηση τῶν περιπτώσεων σοβαρῶν ἀσθενειῶν.

«Δὲν εἶναι μόνο οἱ κλασικὲς ἐνδείξεις διαφόρων γνωστῶν παθήσεων ποὺ προκαλοῦνται ἄμεσα ἢ ἔμμεσα ἀπὸ ὡρισμένα εἴδη τροφῶν, γράφει ὁ Ἀμερικανὸς γιατρὸς Τόμας Κλάρκ. Ξέρουμε, ἐπὶ παραδείγματι ὅτι τὸ ζωϊκὸ βούτυρο εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ εἴδη ποὺ διευκολύνουν τὶς ἀρτηριακὲς βλάβες, ἐνῶ τὸ φυτικὸ βούτυρο θεωρεῖται προτιμότερο. Ὁ μως, τὰ φυτικὰ βούτυρα στὴν ἐποχή μας εἶναι περισσότερο «χημεία», περιέχουν οὐσίες ποὺ γιὰ τὶς περισσότερες δὲν ξέρουμε σχεδὸν τίποτε. Τὸ παράδειγμα γενικεύεται ἄνετα σὲ κάθε εἶδος διατροφῆς, ἀκόμη καὶ σὲ ἀναψυκτικά, γλυκίσματα, κάθε τι «φαγώσιμο» ποὺ παρασκευάζεται πλέον μὲ βάση τὴ χημεία καὶ ὄχι τὴ φυσικὴ παραγωγή. Ἔτσι, ποὺ ὁ κίνδυνος τῶν ἀσθενειῶν, παλιῶν, γνωστῶν ἀλλὰ καὶ νέων, ἀγνώστων ὡς τώρα παθήσεων, βρίσκεται κυριολεκτικὰ μέσα στὸ πιάτο μας».

Ἡ σχέση ἀνάμεσα στὸ διαιτολόγιο καὶ τὶς ἀσθένειες παίρνει ὅλο καὶ μεγαλύτερες διαστάσεις, μέχρι ποὺ στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες ἔγινε πολιτικὸ θέμα ἡ συγκεκριμένη σχέση «εἰδῶν διατροφῆς — καρκίνου». Εἶναι γνωστό, ὅτι τὸν περασμένο Αὔγουστο, ὁ πρόεδρος τῆς ὑποεπιτροπῆς τοῦ Κογκρέσσου γιὰ θέματα διατροφῆς Τζωρτζ Μαγκόβερν, παρουσίασε ἀκλόνητα στοιχεῖα σύμφωνα μὲ τὰ ὁποῖα τὸ 50% ὅλων τῶν περιπτώσεων καρκίνου ἔχουν σχέση μὲ τὴ διατροφή. Ἐκθέτοντας αὐτὴ τὴν ἐντυπωσιακὴ καὶ «τραγικὴ»—ὅπως τὴν χαρακτήρισε — σχέση, ὁ γερουσιαστὴς ἐπέκρινε δριμύτατα τοὺς ὑπεύθυνους τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀντικαρκινικοῦ Ἰνστιτούτου, ἐπειδὴ διέθεσαν μόνο 16 ἑκατομμύρια δολλάρια ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸ — ὕψους 876 ἑκατομμυρίων — τοῦ ἱδρύματος, γιὰ νὰ ἐρευνήσουν τὸν ρόλο τῆς διατροφῆς στὴν ἀνάπτυξη καρκίνου καὶ φυσικὰ καὶ ἄλλων ἀσθενειῶν.

ΤΟ ΤΣΑΪ, Ο ΚΑΦΕΣ, ΟΙ ΠΑΤΑΤΕΣ, ΤΟ ΑΛΚΟΟΛ

Οἱ δύο Ἄγγλοι γιατροὶ λένε ἀκόμη ὅτι τὰ ψυχολογικὰ συμπτώματα — ποὺ ὅπως θὰ δοῦμε ἐμφάνιζαν οἱ ἀσθενεῖς τους — ὀφείλονταν κυρίως στὴν ἀπογοήτευση καὶ τὸν φόβο τους ὅτι οἱ ἰατρικὲς θεραπεῖες δὲν ἔφεραν ἀποτέλεσμα, ἢ γιατὶ ἀκόμη σὲ ὡρισμένες περιπτώσεις οἱ γιατροί, μὴ μπορώντας νὰ ἐντοπίσουν τὶς πραγματικὲς αἰτίες τῶν παθήσεων, δὲν πίστευαν ὅτι τὰ συμπτώματα ποὺ τοὺς ἀνέφεραν οἱ ἀσθενεῖς ἦταν γνήσια.

«Ἡ ἀντίληψη ὅτι ἡ τροφὴ, μπορεῖ νὰ προκαλέσει ψυχικὲς ἀσθένειες — λένε οἱ δυὸ γιατροὶ — εἶναι καινούργια καὶ ἴσως δύσκολα τὴν παραδέχεται κανείς. Θὰ πρέπει ὅμως νὰ θυμόμαστε ὅτι τὸ ἀλκοὸλ, π.χ. ἀποδεδειγμένα προκαλεῖ ψυχοπαθολογικὰ συμπτώματα. Ἐπομένως, γιατὶ ὄχι καὶ ἄλλα εἴδη;».

Στὸ περιοδικὸ «Λάνσετ», δημοσιεύονται τὰ παραδείγματα τῶν ἕξη ἀσθενῶν ποὺ ἦταν τὰ χαρακτηριστικὰ «πειραματόζωα» τῆς ἔρευνας. Ἀναφέρεται πρῶτα ἡ περίπτωση μιᾶς γυναίκας 37 ἐτῶν ποὺ εἶχε πόνους στὸ στῆθος, ταχυπαλμίες καθὼς καὶ δύσπνοια. Οἱ γιατροὶ, κατὰ καιροὺς εἶχαν ἀποδώσει ὅλη αὐτὴ τὴν κατάσταση σὲ θρόμβο τοῦ πνεύμονα ἢ νεύρωση. Μερικοὶ γιατροί, νόμιζαν ὅτι ἡ γυναίκα αὐτὴ ἦταν ψυχοπαθὴς καὶ τὰ συμπτώματά της φανταστικά. Τελικά, διαπιστώθηκε ὅτι αἰτία τῶν διαταραχῶν αὐτῶν ἦταν τὸ τσάϊ. Ἡ γυναίκα ἔπινε εἴκοσι φλυτζάνια τσάϊ τὴν ἡμέρα καὶ ὅταν σταμάτησε νὰ καταναλώνει τόση ποσότητα ἀπὸ τὸ θεωρούμενο σὰν «ἀθῶο» αὐτὸ ρόφημα, ἡ ὑγεία της ἀποκαταστάθηκε πλήρως.

Ἕνας ἄνδρας 26 ἐτῶν, ἔπασχε ἐπὶ πολὺ καιρὸ ἀπὸ ἰσχυροὺς πονοκεφάλους, τοὺς ὁποίους ἀπέδιδαν οἱ γιατροὶ σὲ διάφορες αἰτίες, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ μποροῦν νὰ κάνουν συγκεκριμένη διάγνωση. Καμμιὰ θεραπεία δὲν ἔφερε ἀποτέλεσμα. Ὁ δρ. Φὶν ἀνακάλυψε τέλος, ὅτι οἱ πονοκέφαλοι ὀφείλονταν στὸν πολὺ καφὲ ποὺ ἔπινε ὁ ἀσθενής, περὶ τὰ 20 φλυτζάνια τὸ εἰκοσιτετράωρο. Ὅταν «ἔκοψε» τοὺς καφέδες, σταμάτησαν αὐτομάτως καὶ οἱ πονοκέφαλοι.

Ἕνα κορίτσι 13 ἐτῶν ἔπασχε ἀπὸ πολὺ μικρὴ ἡλικία ἀπὸ μεγάλα καὶ ὀδυνηρὰ ἕλκη τοῦ στομάχου. Ἔτρωγε καθημερινὰ σχεδὸν μισοψημένες πατάτες. Ὅταν ὁ δρ. Κόεν τῆς ἐπέβαλε νὰ πάψει νὰ τρώει πατάτες, καθὼς καὶ σοκολάτα, τὰ ἕλκη ἐξαφανίστηκαν.

ΟΙ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ «ΜΙΛΑΝΕ»

Τὰ τελευταῖα χρόνια, στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες καὶ τὶς ἄλλες μεγάλες χῶρες τῆς Δύσης, ἀλλὰ καὶ στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση — ὅπου πάντως ἡ διατροφὴ ἐπηρεάζει λιγότερο τὴν ὑγεία λόγω τῆς μικρότερης «χημείας» στὰ εἴδη τροφίμων — γίνονται συστηματικὲς καὶ συντονισμένες ἔρευνες, γιὰ τὴ διατήρηση περισσότερων λεπτομερειῶν στὴ σχέση διατροφῆς — ἀσθενειῶν καὶ κυρίως στὸν τομέα ποὺ ἀφορᾶ τὸν καρκίνο.

Στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, γιὰ παράδειγμα, οἱ ἐρευνητὲς προσπαθοῦν νὰ ἀναλύσουν ὁλόκληρο τὸ εὐρὺ καὶ πολυποίκιλο φάσμα τῶν σχέσεων διατροφῆς —καρκίνου τοῦ ἐντερικοῦ συστήματος, ἀρρώστεια ποὺ προσβάλλει τὰ 172.000 ἄτομα ἀπὸ τὰ 700.000 συνολικὰ ποὺ προσβάλλονται ἀπὸ καρκίνο στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες κάθε χρόνο.

Οἱ ἐπιστήμονες ἀρχίζουν τώρα νὰ ὑποψιάζονται ὅτι τὰ λίπη στὴ διατροφὴ ἐπιταχύνουν τὴν ἀνάπτυξη τοῦ καρκίνου τοῦ μαστοῦ, ποὺ κάθε χρόνο προσβάλλει πάνω ἀπὸ 90.000 Ἀμερικανίδες καὶ ἀνάλογο ἀριθμὸ γυναικῶν στὶς χῶρες τῆς Εὐρώπης, καὶ τὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση. Ὡστόσο, ἂν καὶ ἡ σχέση ἀνάμεσα στὴ διατροφὴ καὶ πολλὲς ἀσθένειες — ὅπως καρδιοπάθειες, ὑπέρταση, στομαχικὲς ἀκόμη καὶ ψυχικὲς διαταραχὲς — εἶναι ξεκαθαρισμένη, γιὰ τὴ σχέση ἀνάμεσα στὸν καρκίνο, καὶ τὴ διατροφὴ, ὑπάρχουν ἀκόμη «κενὰ» ποὺ δὲν ἐπιτρέπουν ὁριστικὲς καὶ κατηγορηματικὲς ἀπόψεις. Τὸ ἀποτέλεσμα ἐπιβεβαιώνεται, δηλαδὴ διαπιστώνεται ἀνάπτυξη κακοήθων ὄγκων — ἰδίως στὸ ἐντερικὸ σύστημα — ποὺ ὀφείλονται στὴ διατροφή. Ὅμως, δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε μὲ βεβαιότητα ὅτι φταίει αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ διατροφή. Πάνω σ' αὐτό, ὁ διευθυντὴς τοῦ Προγράμματος Διατροφῆς καὶ Καρκίνου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν κ. Τζὸ Γκόρι, διευκρινίζει ὅτι ἡ διατροφὴ δὲν ἀποτελεῖ αὐτὴ καθ' αὐτὴ αἰτία καρκίνου, ἀλλὰ εἶναι ἕνας παράγοντας ποὺ μπορεῖ νὰ ἐπιταχύνει ἢ νὰ ἐπιβραδύνει τὴν ἐνέργεια ἄλλων παραγόντων ποὺ προκαλοῦν καρκίνο. Μ' ἄλλα λόγια, ἡ διατροφὴ πολλὲς φορὲς γίνεται «συνεργὸς» στὴ δημιουργία καρκινωμάτων.

Ὁ ρόλος τῆς διατροφῆς στὴ δημιουργία καρκίνου καὶ τὴν πρόσκληση ἄλλων σοβαρῶν ἀσθενειῶν, μελετᾶται πάνω σὲ πληθυσμιακὴ βάση, δηλαδὴ μὲ πληθυσμιακὲς ἔρευνες καὶ μελέτες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες οἱ εἰδικοὶ ἐπιστήμονες βγάζουν τὰ συμπεράσματά τους. Κυρίως, οἱ ἐπιδημιολογικὲς μελέτες εἶναι ἐκεῖνες ποὺ παρέχουν τὶς σαφέστερες ἐνδείξεις στοὺς ἐπιστήμονες καθὼς γίνονται σὲ παγκόσμια κλίμακα καὶ περιλαμβάνουν ἄτομα ἀπ' ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα, ποὺ ἔχουν διαφορετικὸ «ποιοτικὸ» διαιτολόγιο.

Ἔτσι, ἔχει παρατηρηθεῖ ὅτι τὰ ὑψηλότερα ποσοστὰ καρκίνου τῶν σπλάγχνων, ἔχουν χῶρες στὶς ὁποῖες γίνεται μεγάλη κατανάλωση βοδινοῦ κρέατος, ποὺ εἶναι πλούσιο σὲ ζωϊκὰ λίπη. Τέτοιες χῶρες εἶναι οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες, ἡ Σκωτία, ἡ Νέα Ζηλανδία, ὁ Καναδᾶς καὶ ἡ Δανία. Ἡ σχέση ἀνάμεσα στὴ διατροφὴ μὲ πλούσιες ποσότητες ζωϊκῶν λιπαρῶν οὐσιῶν καὶ τὸν καρκίνο, διαπιστώθηκε βασικὰ σὲ μεγάλες ὁμάδες ἀνθρώπων ποὺ μετανάστευσαν καὶ ἐπομένως ἄλλαξαν τοὺς τρόπους τῆς διατροφῆς τους. Ἀντίθετα, μὲ τὶς χῶρες ποὺ προαναφέρθηκαν, παρατηρήθηκε ὅτι στὴν Ἰαπωνία, ὅπου τὸ παραδοσιακὸ διαιτολόγιο εἶναι φτωχὸ σὲ λίπη, ἡ ἀναλογία καρκίνου τῶν σπλάγχνων, εἶναι τὸ ἕνα τρίτο σὲ σχέση μὲ τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες.

Ἕνα ἄλλο χαρακτηριστικὸ παράδειγμα εἶναι ὅτι μεταξὺ τῶν Ἀμερικανῶν, οἱ Ἀντεβεντιστὲς τῆς «Ἑβδόμης Ἡμέρας» ποὺ εἶναι κατὰ κανόνα χορτοφάγοι, παρουσιάζουν πολὺ χαμηλότερο ποσοστὸ καρκίνου τῶν σπλάγχνων. Κι' ἀκόμη, ἔχει παρατηρηθεῖ ὅτι στὶς ὁμάδες ποὺ διατρέφονται μὲ ὑπερβολικὲς ποσότητες τροφῶν ποὺ περιέχουν ζωϊκὰ λίπη, εἶναι αὐξημένο τὸ ποσοστὸ καρκινοπαθῶν ἀνάμεσα στὸ νέους